

Påverka ert närområde

Var fjärde år är det val. Då röstar svenska folket fram de politiker som ska representera oss och fatta beslut. Men en viktig del av demokratin är att berätta hur man vill ha det för politiker och beslutsfattare även mellan valen.

I de här övningarna får eleverna undersöka hur de kan påverka i sin kommun, med utgångspunkt i skolans omgivning och vägen till skolan.

TIDSÅTGÅNG: 40 minuter

FÖRBEREDELSE FÖR PEDAGOGEN:

- ✓ Dela in eleverna i grupper om 2–4 personer.

MATERIAL

- ✓ Eleverna behöver ha tillgång till ett digitalt verktyg per grupp (dator eller surfplatta).
- ✓ Skriv ut elevbladet eller lägg upp det på en gemensam lärplattform.
- ✓ Post-it-lappar, pennor och A3-papper.

Påverka ert närområde

Var fjärde år är det val. Då får alla som fyllt 18 år rösta fram de politiker som ska representera oss och fatta beslut. Men en viktig del av demokratin är att berätta hur man vill ha det för politiker och beslutsfattare även mellan valen

Är ni nöjda med hur det ser ut runt er skola? Kan ni smidigt och tryggt ta er dit ni behöver komma i vardagen? Vad skulle behöva förändras? I de här övningarna får ni fundera över hur ert närområde kan förbättras och undersöka hur ni kan vara med och påverka.

Del 1 Vad vill vi förändra?

Jobba tillsammans i gruppen med ett blankt A3-papper framför er.

a) Tänk en stund på hur du tar dig runt i din vardag. Hur ser *din skolväg* ut? Är det *smidigt att gå, cykla eller åka kollektivt* till skolan, till dina fritidsaktiviteter eller dina kompisar?

Känner du dig *trygg och säker* när du är på väg någonstans, oavsett om det är *ljus eller mörkt, sommar eller vinter*? Kan du *parkera cykeln säkert* där du behöver? Tycker du att något behöver förändras?

b) Skriv ner de saker du vill förändra på post-it-lappar och sätt fast dem på A3-papperet.

c) Roter A3-papperet ett steg så att alla får läsa vad personen bredvid har för tankar. Bygg vidare på idéerna eller skriv ner nya som du har fått.

d) Diskutera idéerna gemensamt och välj ut de tre idéer som ni tycker är bäst. Skriv några rader om varför ni valde just dem.

Del 2 Hur kan vi påverka?

Vart ni ska vända er beror på vilka idéer ni har. Vill ni förändra något på skolans område kan ni börja med att berätta det för elevrådet eller rektorn. Gäller det förändringar av exempelvis cykelvägar, övergångsställe eller gatubelysning kontaktar ni kommunen. Om era idéer handlar om kollektivtrafiken kontaktar ni Västtrafik. I en kommun finns många olika sätt att påverka. Några kommuner har ett ungdomsfullmäktige eller ungdomsråd som driver ungas frågor. Ibland ordnas medborgardialoger, då kommunen bjuder in invånarna att vara med att tycka till i olika frågor. Men det går alltid att kontakta de ansvariga tjänstepersonerna eller politikerna i kommunen direkt, och berätta vad man tycker. Många kommuner har ett kontaktcenter som kan hjälpa er att hitta rätt person eller avdelning inom kommunen. Fördelen med att kontakta kommunen direkt är att frågan eller förslaget måste hanteras och besvaras enligt lag, och medborgarnas synpunkter sorteras och tas tillvara.

1. Ta reda på vem som ansvarar för det som ni vill förändra. Gå in på kommunens eller Västtrafiks hemsida eller ring och fråga. Skriv ett par meningar om vad ni får för svar.

2. Beskriv era bästa idéer i ett mejl och skicka synpunkterna till den som är ansvarig.

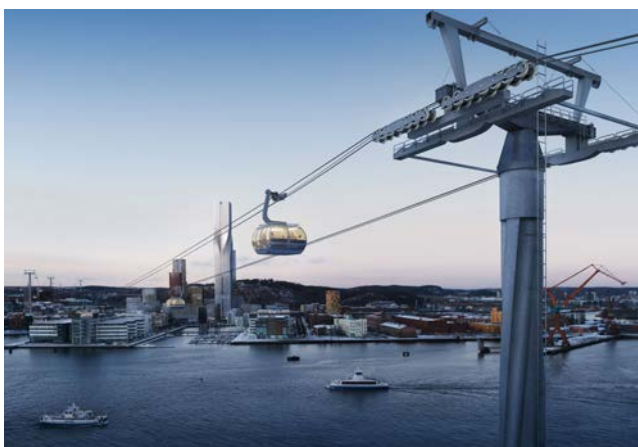

Bild: Tomorrow/Stadsbyggnadskontoret Göteborgs Stad

Tanken på en linbana över älven i Göteborg väcktes som ett medborgarförslag inför Göteborgs 400-årsjubileum. Nu är den på väg att bli verklighet och bygget beräknas komma igång under hösten 2019.

Arbeta vidare

- Jobba vidare med idéerna. Fortsätt att använda de möjligheter att påverka som finns i kommunen och försök att få igenom era förslag. Exempelvis kan ni följa upp ert mejl efter en tid, och bjuda in er till ett möte med ansvariga tjänstepersoner eller politiker där ni presenterar era idéer.
- Promenera runt skolan och titta efter bra och dåliga platser. Var är det lätt att ta sig fram? Var är det svårt? Varför? Hur fungerar platserna för yngre barn? Fotografera platserna och lägg in i en digital karta (se beskrivning i övningen Så såg det ut förr - skapa en egen kartpromenad).
- Ett sätt att arbeta med trygga och bra skolvägar är att skolan och kommunen tillsammans tar fram en skolresepian. Hur man gör det kan ni läsa mer om här: www.vgregion.se/om-vgr/satsningar-och-samarbeten/hallbart-resande-vast/projekt/skolresepianer

Tips

- I Kungälv finns en egen webbplats för unga med information om hur det går att göra skillnad. www.ungikungälv.se
- Ale har tagit fram appen *Ung i Ale*. Här finns nyheter, evenemang och information om hur unga kan påverka. Det går också att söka kommunens ungdomspeng, *Tvärballa bankomaten*, direkt i appen. www.ale.se/uppleva--gora/ung-i-ale.html
- I Göteborgs Stad finns *Göteborgsförslaget* som är till för alla som har en idé till politikerna om hur Göteborg kan utvecklas. Här kan man också rösta på andras förslag. Förslag som får mer än 200 röster under 90 dagar kommer att behandlas av politikerna. www.goteborg.se/goteborgsforslaget
- På Västra Hisingen i Göteborg får medborgarna vara med och bestämma hur en halv miljon ska användas för att skapa en tryggare stadsdel. www.nubestammerdu.nu

Finns något liknande i er kommun?

LGR 11

SAMHÄLLSKUNSKAP

Förmåga: Reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Centralt innehåll: Individens och gruppernas möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

GY11

SAMHÄLLSKUNSKAP

Syfte: Undervisningen ska bidra till att skapa förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Förmåga: Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv.